

Mama

‘Mam?’

Ze staat bij het fornuis met het schort van opa om en bakt pannenkoeken. Ze is net terug uit Suriname. Mijn moeder is stewardess en vliegt de hele wereld over. Ze is moe, maar eerlijk gezegd kan me dat niet schelen. Vandaag moet het gebeuren, want dat heb ik Tessa beloofd. Tessa is mijn beste vriendin. ‘Je zit op het juiste moment te wachten, Sam. Dat moet je niet doen,’ zei ze gisteravond. ‘Dan kun je de rest van je leven blijven wachten, geloof me.’

‘Waarom krijg ik ze nooit zo goed als opa?’ moppert mama.

Niemand kon zo goed pannenkoeken bakken als opa, dus geen wonder dat haar pannenkoeken het niet bij die van hem halen. Maar ik laat me niet afleiden. ‘Mama?’

‘Zijn pannenkoeken waren perfect knapperig en klef, ja toch?’ Mama roert gefrustreerd door het beslag. Over haar schouder zie ik zwarte rook uit de pan opstijgen.

‘Mam!’

‘Wat?’

‘Hij verbrandt.’

Mijn moeder rukt de pan van het vuur, vloekt en kiepert de pannenkoek in de prullenbak.

Daarna gaat ze op het krukje zitten waar opa vroeger altijd zat en zijn biertje dronk terwijl hij over vroeger vertelde. Zeemansverhalen over zingende vissen, verstopte wc’s en hoe hij mijn oma ontmoette.

Tot een halfjaar geleden woonde ik vier dagen in de week bij mijn opa, en drie bij mijn moeder, als dat lukte in haar vliegschema tenminste. Maar toen ging opa dood. En nu wonen mama en ik de hele week in zijn huis, met zijn kat Lazarus en al opa’s rommeltjes, plantjes, plaatjes, potjes, al zijn hamers, beitels, steeksleutels en schroevendraaiers. Het hele huis is gevuld met herinneringen: een anker, een olielamp, een dansend poppetje uit Hawaï, een aardewerken schaal uit Asilah, een rieten mandje van Sumatra en nog veel meer.

‘Ik doe het wel,’ zeg ik.

‘Dank je, Sam.’ Mama leunt achterover en masseert haar slapen. ‘Mensen op reis kunnen zo zeuren. Als er maar één klein dingetje niet goed is, beginnen ze al te klagen.’

Ik laat haar praten. Ze vertelt over een man die vond dat zijn glas niet vol genoeg zat, een vrouw met te weinig beenruimte en het kotsende hondje van een of andere rijke influencer dat water moest hebben in een zilveren schaalje.

‘Waar denken ze dat ik zo’n schaalje vandaan tover, Sam, op tienduizend meter hoogte?’

Mijn pannenkoeken zijn perfect. Knapperig vanbuiten, klef vanbinnen. Net zo goed als die van opa. We hebben natuurlijk ook heel veel geoefend samen.

‘Mam?’ begin ik weer.

‘En toen ik geen zilveren schaalje maar een plastic bakje met water gaf, moest ik mijn excuses aanbieden aan Esmeralda.’

‘Esmeralda? Heette hij zo?’

‘Nee. Zo heette dat hondje! Kun je dat geloven? Wie noemt zijn hond nou Esmeralda? Het was niet eens een hond. Ze was, denk ik, tien centimeter hoog en twintig centimeter lang, van haar natte snuit tot haar poepgaatje. Echt, dat kun je geen hond noemen, nee toch?’

‘Nee.’

‘Dus ik zei...’

‘Mam!’

Eindelijk houdt ze haar mond. Ze kijkt me aan. ‘Ja? Wat is er?’

Nu moet ik het zeggen. Het is alleen heel erg niet het juiste moment, maar ja... Ik haal diep adem en denk aan mijn belofte van gisteravond. Tessa en ik zaten op de bank en keken naar de zoveelste aflevering van een programma waarin mensen een verloren familielid zoeken. We hadden net roze koeken, zalm en watermeloen op, want het was een roze dag. Intussen keken we naar een oma van tachtig jaar oud die haar familie zocht. Haar moeder was natuurlijk allang dood, maar ze vond haar zus, en ze zei alleen maar: ‘Ik had dit veel eerder moeten doen. Tien, twintig, nee, vijftig jaar eerder al. Wat hadden we dan een mooie tijd gehad!’ En toen zei Tessa dus dat ik niet op het juiste moment moest gaan zitten wachten.

Ik knikte en stelde mezelf als een tachtigjarig opaatje voor. Ik zou zo krom als een vraagteken door de straten strompelen, op zoek naar mijn vader. Zelfs als ik hem tegen zou komen was het maar de vraag of ik hem zou zien. Zou ik mijn kin hoog genoeg

kunnen optillen? En als ik hem zou zien, zou ik hem dan herkennen terwijl ik hem nooit eerder heb gezien? Bovendien, was het wel mogelijk om hem dan tegen te komen? Leefde hij dan nog?

Nee. Daar kon ik inderdaad niet op wachten.

Dus ik legde mijn hand in die van Tessa en beloofde dat ik niet meer zou wachten.

En nu sta ik hier in de keuken. Ik giet nieuw beslag in de koekenpan, draai me om en vraag: ‘Mama, wanneer gaan we mijn vader zoeken?’

Het is even stil.

‘Je vader?’ Mijn moeder zucht de diepste zucht die ik ooit heb gehoord. ‘Moet dit echt nu, Sammie?’

Ik keer me om naar de pan en buig me over de pannenkoek. Wat denkt ze nou zelf? Tot zes maanden terug wist ik niets van mijn vader. Mama wilde nooit over hem praten. Maar toen opa doodging begon ze ineens te vertellen. Dat ze mijn vader had ontmoet in Engeland toen hij achttien was. Dat ze pas toen ze thuiskwam merkte dat ze zwanger was. Dat ze hem niet had opgebeld, want ze vond hem nog veel te jong om vader te worden. Hij droomde ervan om astronaut te gaan worden en zou in Amerika gaan studeren. ‘Kunnen we hem gaan zoeken?’ vroeg ik. Ze zei dat dat kon. Maar ondertussen vierden we mijn verjaardag zonder opa. En mama’s verjaardag zonder opa. En opa’s verjaardag zonder opa. En we zijn nog steeds niet begonnen met zoeken. Dus ja, natuurlijk moet het nu. Ik kan echt niet langer wachten.

‘Schatje. Ik ben echt heel moe,’ zegt mama.

Ik heb er een hekel aan als ze ‘schatje’ zegt terwijl ze ‘houd je mond’ bedoelt. Teleurgesteld laat ik de versgebakken pannenkoek op de stapel glijden. Ik bijt op mijn lip en kijk haar niet aan.

Maar opeens staat ze achter me. Ik voel haar handen op mijn schouders. ‘Sorry,’ zegt ze.

Ik draai me om en kijk haar aan.

Mama trekt me tegen zich aan. ‘We gaan op zoek, oké? Het is gewoon...’

‘Wat?’

‘Ik heb hem meer dan tien jaar niet gesproken, hij weet niet dat hij vader is. Ik denk dat hij nogal verrast zal zijn. En ik weet niet of hij blij verrast is. Bovendien weet ik gewoon niet waar we moeten beginnen met zoeken.’

‘Maar ik wel!’

‘Hoe bedoel je?’

Ik draai me om, loop naar boven en pak een schrift met aantekeningen van mijn bureau. HET PLAN staat erop. Elke keer als Tessa en ik een aflevering over een zoektocht op tv zagen, noteerden we nieuwe stappen in het stappenplan.

Stap 1: informatie over hem vinden (internet). Stap 2, wanneer hij onvindbaar blijkt: familieleden of vrienden opsporen. Stap 3: contact zoeken, direct met hem of via familieleden/vrienden; bellen/mailen/appen. Erachter komen of hij nog leeft, en zo ja waar.

O, er is nog een stap. Maar dat is eigenlijk meer voorbereiding op de stappen. Engels leren. Daar zijn Tessa en ik al mee begonnen. We hebben een app gedownload op de computer van haar broer en zodra hij uit school komt oefenen we. Tessa oefent elke dag en ik oefen met Moosa. Hij is mama’s vriend en spreekt Engels, maar hij verstaat me ondertussen al als ik in het Nederlands terugpraat.

En we sparen geld. We doen karweitjes in de buurt en ik ben heel zuinig met het geld dat ik van opa heb gekregen toen hij

overleed. Stap 4: een afspraak met hem maken, of met een familielid of vriend van hem. Stap 5: de reis regelen. Stap 6, en dat is de spannendste: ter plaatse op onderzoek uit gaan; naar het gemeentehuis om zijn verblijfplaats te achterhalen; zien of we hem of een familielid te spreken kunnen krijgen. En als er echt helemaal niets lukt, stap 7: de televisie inschakelen.

In de keuken sla ik het schrift open en leg het voor mama neer.

Ze zet haar bril op, leest mijn stappenplan en kijkt dan op. 'Ik had kunnen weten dat je niet stil zou zitten,' mompelt ze. 'Oké. Laten we eten. En dan ga jij mij vertellen waar we gaan beginnen.'

De zoektocht begint

Terwijl we eten vertel ik mama dat ik al een beetje Engels spreek. ‘Really?’ vraagt ze stomverbaasd. Echt, betekent dat.

‘Yes, really,’ antwoord ik, zonder met mijn ogen te knippen.

Ik vertel dat Tessa en ik bezig zijn met stap 1 (informatie vinden), maar dat het niet erg lukt en dat we daarom hebben besloten dat mama moet helpen.

‘Je bent echt ongelooflijk, Sam,’ zegt mama.

‘We hebben zijn naam, het oude telefoonnummer van zijn ouders en we weten dat hij waarschijnlijk in Engeland of Amerika woont. Want jij hebt hem in Engeland ontmoet en toen zei hij dat hij naar Amerika wilde om astronaut te worden.’

‘Klopt.’

‘Ik heb zijn naam gegoogeld.’

‘O, ja?’

‘Al heel vaak. Dat is stap 1. Maar er bestaan veel mensen die Ian Samuels heten. En er is geen astronaut bij. Ik heb een heleboel foto’s bekeken, maar nog niet alle. Dus ik wil met jou nog meer afbeeldingen bekijken. Misschien herken jij hem.’

‘Dat is goed.’

‘En anders kunnen we zijn vrienden en familieleden opsporen. Stap 2. Jij weet vast nog wel met wie hij omging? En daarna dus stap 3. Zijn ouders bellen. Hopelijk klopt het nummer nog. Als het klopt, moeten we er heel voorzichtig proberen achter te komen of hij nog leeft en waar hij is. Dat moet jij doen. Jouw Engels is het beste.’

‘Maar dat is echt raar na tien jaar! Dan gaan ze meteen iets denken,’ werpt mama tegen.

‘Maakt niet uit, dan denken ze maar iets. Je kunt het ook undercover doen. Dan doe je alsof je iemand van zijn werk bent of zo.’

‘Ja, dat kan. Of iemand van vroeger.’

‘Goed idee!’ Ik til mijn hand op voor een high five. Boem! Dit gaat de goede kant op. ‘Luister. We moeten zo veel mogelijk informatie hebben voor we op reis gaan.’

‘Waarom?’

‘Anders staan we ergens in Engeland of Amerika en is hij daar allang weg. We moeten in ieder geval weten in welk land hij woont, en we moeten een adres hebben voor we gaan.’

Wanneer we onze laatste pannenkoek ophebben opent mama haar laptop. Ze tikt de naam van mijn vader in en ‘astronaut’. Precies wat ik ook doe. We bekijken de foto’s. Een advocaat, een muzikant. Maar ik zie meteen dat ze mijn vader niet zijn. Ze lijken niet op zijn foto en ook niet op mij. Bovendien heb ik deze foto’s al honderd keer gezien. Maar mama neemt de tijd en bekijkt ze heel nauwkeurig.

‘Nee,’ zegt ze, en ze kijkt verder naar de rij daaronder. ‘Nee.’

Dan tikt ze ‘Ian Samuels Exeter’ in.

Daar woonde hij. Nog meer foto's. Weer andere gezichten. Ik kijk van het scherm naar haar geconcentreerde gezicht en weer terug.

‘Die lijkt!’ Ik wijs op een jongen met rood haar.

‘Nee. Hij was blond, Sam. Piekhaar en een heel witte huid met sproetjes. Jij heb je sproeten van hem. En je neus. Die van hem stak ook zo vrolijk in de lucht. Hij was heel mager, maar ik weet natuurlijk niet of hij dat nog steeds is. Hij droeg altijd hetzelfde blauwe verwassen shirt en een spijkerbroek. Maar goed, toen was hij achttien. Hij zal wel veranderd zijn, net als ik. Je rode haar heb je van opa.’ Ze aait me over mijn haar.

Dat wist ik al. Ze kijkt verder.

Een uur later zijn we nog bezig. Nu zoeken we in stambomen en sportverslagen. We vinden foto's van de kampioenschappen volleybal in Exeter.

‘Hoe heette zijn club?’

‘Eh... Exeter Storm, volgens mij.’

We bladeren door alle fotoalbums van zijn club en zoeken naar het jaar dat mijn moeder daar was.

Ik voel dat we hem op het spoor zijn. Mijn wangen gloeien.

‘Ze werden kampioen dat jaar. Dat was een geweldige dag, Sam. De zon scheen. Ze speelden thuis. Het was superspannend. Ian was meer een verdediger, maar die dag scoorde hij wel vijf keer!’

We vinden een krantenartikel met de kop: EXETER STORM CHAMPIONS! Mijn moeder wijst. ‘Hebbes!’ Nummer tien heeft blond spriethaar dat recht overeind staat en een spleetje tussen zijn tanden. ‘Kijk! Dat is hem, Sam.’

Ja, ik zie het. Dat is hem. Ik herken hem meteen. Toch is hij anders dan op die andere foto die mama me gaf na opa's dood.

Ian zweet en zijn haar zit in de war. Hij moet daar echt net van het veld af zijn gekomen. Hij lacht alsof hij zo een heel goede grap gaat vertellen. Je kunt wel zien dat hij vijf keer heeft gescoord.

Mijn moeder buigt zich over haar computer. ‘En daar,’ zegt ze terwijl ze wijst op een onscherp maar toch duidelijk blij gezicht in het publiek, ‘zit ik.’ Ze glimlacht bij de herinnering.

Ik kijk. Wat was ze jong! Jonger dan meester Welles nu, denk ik.

Mijn moeder maakt een schermafbeelding en stuurt hem naar de printer. ‘Voor jou. Je vader en je moeder op één foto.’

Ik ren naar de printer en sta te springen terwijl de printer lijn voor lijn mijn ouders op het papier spuugt. Als het papier op de sorteerklep valt, ruk ik het ervan af en wapper het in het rond zodat het sneller droogt. Ik kijk en kijk. Ja, ze zijn het echt. Zeker weten. Straks hang ik het naast de foto van mijn vader op de muur bij mijn bed.

Ik ga weer naast mijn moeder zitten terwijl ik naar de foto blijf staren. ‘Maar mam, eigenlijk hebben we hier niks aan,’ bedenk ik opeens.

‘Hoezo niet?’ vraagt mama.

‘Nou, dit was toen. We willen weten waar hij nu is. Waarom is er zo weinig over hem te vinden?’

‘Dat is waar. Maar we kunnen wel achter zijn teamgenoten aan. Misschien is daar meer over te vinden?’

We zoeken verder. Stap 2. In mijn schriftje schrijf ik de namen van zijn teamgenoten op. Elon Winboy, Danny Deadlook, Archie Hitever, Ben Mindhim, Colin Cheatwell. Allemaal mensen die we kunnen opsporen en bij wie we langs kunnen gaan om meer over hem te weten te komen.